

ปฐมบท

คืนเพ็ญ เดือนสี่^๑ ปีเมิงไก่อ

ทั้งที่เลยหัวค้ำมาไม่นาน ม่อนเมืองมางกลับเจียบส้งัดและเย็นยะเยือก มีเพียงเสียงย่ำไปไม้แห่งกรอบแกรบทำลายความวิเวกพอให้ใจได้อบอุ่นขึ้นมาบ้าง

“หริดหรั่งสูญพันธุ์ไปหมดแล้วหรือไร ทำไมคำนี้มันส้งัดนัก”

เส็กอ เด็กชายวัยนมยังไม่แตกพานเอ่ยน้ำเสียงประหวั่น ม่อนเมืองมางเป็นอย่างไรเขาเย่อมตระหนกดี

นับแต่ ‘มัน’ ออกอาละวาด เหนือม่อนก็กลับกลายเป็นวังน้ำวนแสนอันตราย ดูดกลืนชีวิตชาวบ้านไปนักต่อนัก สมกับคนเวียงอื่นเรียกเพี้ยนติดปากว่า ‘ม่อนเมิงมาง’

^๑ เป็นการนับตามปฏิทินจันทรคติของล้านนาและลาว โดยเดือนเกียง (อ้าย) ตรงกับตุลาคม

เบะซ่า คักดีผู้พี่ส่ายหน้าพลางกระตุกมูมปาก รู้ลึกซึ้งที่แค่
แกล้งเล่าเรื่องผีผินเพียะหัวขาดในผาโพงให้เล่อกฟังเมื่อคืนก่อน
กลับเล่นเอาเด็กชายถึงกับขมตาหลับไม่ลง

“สาบ่น่าอุตริเล่าเรื่องพิเรนทร์ให้คิงฟังเมื่อค่ำเลย หลอน
อะหยังนักหนาหือ”

“ถ้าได้ยินเสียงผินเพียะ...หมู่เฮาจะหัวขาดเหมือนมันเซ่ก้อ”
ชากรรไกรเล่อกเริ่มสั่นกึกกักไม่รู้เพราะอุณภูมิฤดูหนาวหรือ
เพราะสมองไหล่จินตนาการถึงผิตายโง่หัวขาดเดินดิดผินเพียะ ที่
ผู้เฒ่าผู้แก่มักใช้ปรัมปราเรื่องนี้ขู่ประดาเด็กชนมืให้เข้าไปเล่นใน
ป่าช้า

บรรยากาศเงียบงันจนได้ยินเสียงลมหายใจแผ่วระคนสายลม
หวีดหวือเลื่อนราว ยิ่งขับให้ภาพในหัวเล่อกแจ่มชัด

ผีไร้หัวเดินกระย่องกระแย่งพลางดิดผินเพียะน่าสะอิดสะเอียน
เพลงผินคร่ำครวญแหบแห้งดังออกมาจากกะโหลกใต้คันทวนที่ทำ
มาจากกระดูกท่อนแขนและท่อนขาของมนุษย์ กระจุกเส้นผมถูกนำ
มาซึ่งดิ่งเป็นสายผิน

แค่คิดก็แทบอยากจ้ำอ้าวเสียให้พ้นจากผืนไพรบ้า ๆ นี่

“สาแกล้งเข้าไประหว่างนั้นเอง เกิดมาสิบเจ็ดสิบแปดปีไม่เคยพบ
เคยเห็น นิทานยายเฝ้าป้อจะเชื่อเป็นตุเป็นตะได้จะได” เบะซ่าเห็น
เล่อกเริ่มสติเตลิด จึงเปลี่ยนน้ำเสียงจากสัพยอกเป็นอ่อนโยนปลอบ
ขวัญ

“แต่ปีสองปีมานี้คนในหมู่บ้านเราทยอยหายไปไหนพงทีละคน
สองคน แบบนี้คงจะว่าจะได”

การปรากฏกายของปีศาจผินเพียะยังคงเป็นปริศนา ซึ่งไม่มี

ผู้ใดในม่อนเมืองมางกล้าหาญพอจะคลี่คลายความลึกลับของมัน

“ป่าเมืองมางมันทึบ เทือกเขาก็กั้นลับซับซ้อน ว่ากันว่าในถ้ำลึกลับมีเพชรนิลล้ำค่า พวกหวังรวยด้วยวิธีง่าย ๆ คงเอาแต่หาถ้ำมณีจนหลงในป่านั้นแหละ”

“พวกหาถ้ำป่มีใครได้ออกมาเลยหรือ”

“มี”

เล่าถึงกับเบิกตา “ใคร”

“ยายเย้าป้อแล้วว่า ที่จริงหมอยาปิ่นฮ่าวบได้ร่ำได้รวยจากการจัดหยูกยารักษาคนเท่าใด แต่เมื่อครั้งยังหนุ่มแถมเจนจัดเดินไพรระหว่างเข้าซ่อมปืนผาเก็บสมุนไพรรักษาโรคเพื่อยุติความทุกข์ที่เข้า จึงได้หินล้ำค่าติดมือมาป่นน้อย”

เล่าต่อเนื่องผิ่วขาดติดพันไปได้บ้าง นวลจันทร์ซัดเซียวและอ้างว้างส่องทะเลลึกแมกไม้สะท้อนแนวตาระยิบ “หมอยาที่อาศัยกับหลานชายแม่นก้อ”

“อ้อ...ตั้งแต่ออกจากป่าครานั้น แกก็สร้างคัมหมอยาเสียใหญ่โต บรู๋ทำไมแกปิดคัมไปหลายปี ได้ยินว่าลงไปใช้ชีวิตสุขสบายกับเกลอแถวเวียงฮั่ววาโน่น”

“ถ้าเข้าพบหาซ่อมหาถ้ำเจอ เราคงม่วนใจสุขสบายไปทั้งชาติ”

เบะสาหูตาว่องไวสมเป็นหนุ่มเมืองมาง “อย่าเริ่ดคิดเป็นอันขาด ตัวอย่างก็มีให้เห็น ว่าพวกที่โลภมากมักมีจุดจบจะใด”

ไม่ทันไรความตื่นเต้นเมื่อครู่ก็แห้งเหือดจากสีหน้าเด็กชาย ความคิดอกุศลไซ้ว่าจะเลิกได้ง่าย ๆ

“อีกประเดี๋ยวก็นั่งจ่อมปลวกตรงปากโน้น เป็นแหล่งเห็ดเมิงขึ้นชุม”

“รีบเก็บแล้วรีบกลับเรือนกัน”

“ได้ๆ วันพรุ่งเช้าจะมีแกงเห็ดเมิงให้ได้ลิ้ม ของหายาก กว่า
จะได้กินสักทีต้องรอเป็นปี แคนึกถึงกลิ่นข้ากลิ่นตะไคร้ผสมใบอิโร
ใบชะพลูนะ น้ำลายก็สอล้นปาก”

เบะส่ำห่อปากส่งเสียงสิดสุด

“หายากด้วยหรือ เห็นเห็ดมันขึ้นในม่อนเมืองมางทั้งปีนี่นา”
เส่กอเฟิงเข้าป่าเก็บเห็ดเป็นคราแรก

“มันขึ้นเฉพาะเดือนสี่อากาศเย็นๆ พอจ่อมปลวกต้องนำค้ำ
เห็ดเมิงจะยิ่งบาน แถมอายุมันสั้น บานปลายยามป่าดล้นคำ^๒ ตก
ดึกก็โรยร่วงเสียหมด” เบะส่ำอธิบายพลางรูลังเร่งน้องชายให้รีบ
จำ

การเก็บเห็ดเมิงเช่นนี้เกิดขึ้นทุกปีประหนึ่งเป็นพิธีกรรมที่
ปฏิบัติสืบทอดกันมา ทว่าสองปีให้หลังมานี้แทบไม่มีชาวบ้านกล้าออก
จากเรือนยามวิกาล

เวียงจ่อมปลวกอยู่ห่างจากชายป่าติดหมู่บ้านไม้ไผ่ไกล กระนั้น
ดินเขาเมืองมางกลับอุดมด้วยแมงไม้สูงใหญ่ไม่ต่างกับป่าลึก

แสงยวงเหนือศีรษะสาดทะลุลงมาได้เพียงรำไร สะท้อนผิว
เห็ดเมิงกลุ่มใหญ่เหนือหย่อมจ่อมปลวกขาวโพลน

เบะส่ำกวาดไ้ใบกาบออกไปเบื้องหน้า ให้แสงที่จุดอยู่ตรง
ปลายส่องสว่างถนัดดนี้ สองพี่น้องคุกเข่า คว่ำสี่งเบนเด็กในกระทาย
ใบกะทัดรัดที่ร้อยเชือกโยงคาดหน้าผาก บรรจงแซะให้ลึกจนถึงโคน
แล้วเรียงอย่างเบามือใส่กระทาย

^๒ มาจากเสียงพินพาทย์ ปาดคำหรือปาดล้นคำ คือ เวลาย่ำค้ำก่อนหกโมงเย็น

จู่ๆ เสียงเครื่องสายหวีดหวีดเดียวไกลเดี่ยวไกลแหวกความ
วิเวกก้องกังวานดุจดังปิ่นมา^๓ ท่วงทำนองเศร้าสร้อยทิวให้อุณหภูมิ
ของพงไพรยิ่งยะเยือก ไปไม่ทั้งแห่งและจะถูกย่ำแซมซ้ำบังเกิดเสียง
ชวนชวนลูก

เส่กอดสะดุ้งโหยง กระเถิบเข้ากอดแขนพี่ชายทันที

“เบะซ่า...นั่นเสียงพิณเพียะใช่ก่อ...เหมือนมีคนกำลังเดินมา
ทางนี้...”

เบะซ่าเริ่มพร่นกั้วขึ้นมาบ้าง ทว่ายามนี้มีเขาเพียงคนเดียว
ที่เป็นที่พึ่งให้น้องชายได้

“ปมื่อะหยั่งดอก ละแวกนี้มันชายป่าติดหมู่บ้านเฮา คงมีใคร
ลักคนติดเล่นในเรือนนั่นแล”

“แต่สาวแว้วเหมือนคนเดินมาทางนี้” ขากรรไกรเส่กกระทันถึ
กรอบ...แกรบ...

มันดังอีกแล้ว ครานี้หนักแน่นกว่าเก่า

เบะซ่าหันขวับไปยังแหล่งกำเนิดเสียง อาการหวาดผวาลัง
เร้นลับยากอธิบายคืบคลานขึ้นมาเกาะแน่นบนแผ่นหลัง

กร็อบ!

เสียงกึ่งไม้แห้งบนผืนป่าหักสะบั้นแจ่มชัด เขาชูตัววบแวม
พยายามเพ่งฝ่าความมืด รู้สึกล้าคอแห้งผาก น้ำลายเหนียวหนึบ

สังคิตพิณเพียะขับขานโหยหวนกระจำงแจ่ม ได้แสงพระเพ็ง
รำไรเห็นรูปร่างผอมกะหร่องสืบเท้ากระย่องกระแย่ง

เด็กหนุ่มผวาเหือก เผลอกลั่นหายใจ ขนอ่อนที่ท้ายทอยลุก

^๓ กระดิ่งอันมีเสียงไพเราะน่าหลงใหล

เกรียว

ผีหัวขาด!

ส่วนหัวของมันมีดสนิทกสิ้นไปกับม่านราตรี รอยต่อที่คอแต่ง
แต้มด้วยคราบเลือดเขรอะ นิ้วมือซ้ายของมันมีแต่หนังหุ้มกระดูก
กำลังกรีดร้ายกตสายพิณที่ซึ่งติดคันทวนเหนือกะโหลก ซึ่งโดยทั่วไป
กะโหลกเครื่องดนตรีชนิดนี้มักเอาเปลือกน้ำเต้าหรือกะลามะพร้าว
มาหั่นครึ่ง ทว่าภาพที่เห็นช่างน่าสยดสยอง

มันเป็นกะโหลก!

กะโหลกศีรษะมนุษย์กำลังส่ายเอี่ยม!

ลักษณะเนื้อหนังคงเป็นหัวของมันเอง พื้นผิวบางส่วนมีหย่อม
ผมแห้งกรังแซมอยู่ห่าง ๆ คันทวนติดอยู่ด้านบนกะโหลกเป็นกระดูก
ท่อนยาวขาวขุ่นประดับด้วยเศษเนื้อประปราย สายพิณที่ซึ่งดึงทำ
มาจากเส้นผมสังกะตัง

เห็นแล้วน่าสะอิดสะเอียนยิ่งกว่าเส่กอจินตนาการไว้อยู่หลาย
ทุม!

“อ้ากกก...!”

เส่กอประหวั่นจนสติกระเจิง กรีดร้องด้วยความหวาดกลัว

ได้จุดไฟร่วงพล้อยจากมือเบะสำ แข้งขาอ่อนยวบทรุดแหละ
ลงกับพื้น สติที่ยังพอหลงเหลือสั่งให้เขาออกวิ่ง

ชั่วขณะมันเบลอ เส่กอทิ้งกระต่ายออกวิ่งเตลิดไปก่อนแล้ว

เบะสำสะบัดศีรษะถี่แรง ขนหัวลุกชันห้วนผวา เด็กหนุ่ม
พยายามยันกายลุกขึ้นหมายวิ่งตามหลังน้องชายไป เมื่อหยัดยืนได้
กลับเสียวแปลบตรึงข้อเท้า กลิ่นกำมะถันที่โชบเชือกโชยเตะจมูก
เด็กหนุ่มก้มดูเชือกกาบกล้วยที่ตวัดรั้งข้อเท้าตนเอาไว้เมื่อครู่

ก่อนกรีดร้อง ทว่ามีเพียงเสียงแหบแห้งสิ้นหวังเล็ดลอดออกมาจาก
ลำคอเพียงเท่านั้น

เชือกผูกกระตุกจนเบะสำหรับน้ำคะมำ

เขาใช้เรียวแรงที่มีทั้งหมดจิกปลายนิ้วลงกับพื้นก่อนถูกลาก
หายวับเข้าพงรกชั้วพริบตา

เสียงร้องโหยหวนอย่างไร้ความหวังดุดกอยู่ในห้วงฝันที่ไม่มี
วันได้ลืมตาตื่น

ลำนํ้าพิณเพียะอาดูรยังคงแว่วผะแผ่ว คล้ายหวนให้อาลัยแก่
เบะสา...

ความรกรักของพงไพรที่ขนากายทั้งสองฝั่งแฝงภยัน-
 ตรายนานับการ สายตาคมกริบของไอ้กาป นายฮ้อยหัวขบวน
 ‘พ่อค้าวัวต่าง’ สอดสายระแวงระวัง

ชนท้องถิ่นต่างรู้จักกองวัวขนาดใหญ่เหล่านี้ว่าเป็นการเอาวัว
 ไป ‘ต่าง’ หรือบรรทุกสินค้าอย่างเกะกะเลจากแคว้นมองปยู หนังสือ
 สัตว์หายาก ยาสูบ และสินค้าแปลกตาหาไม่มีในท้องถิ่น บางพื้นที่
 ใช้คำว่า ‘ต่าง’ เรียกภษานะจักสานทรงกระบอกคล้ายกระบุง

กลุ่มนี้เป็นพ่อค้าพื้นเมืองจากแม่แตงและสะเมิง จากการประสบ-
 การณ์ที่ผ่านได้หล่อหลอมให้ร่างกายทนทรหดต่อการเดินทาง
 และไม่แปลกที่พวกเขาต้องสำเหนียกอยู่เสมอว่าธรรมชาตินั้นเปี่ยม
 ด้วยความดิบเถื่อนซุกซ่อนอยู่ภายใต้ความมั่งคั่งของมัน

แม้คุ้นเคยกับภูมิประเทศแถบนี้มานาน แต่ไม่อาจทำให้
 ไอ้กาปสัญจรผ่านเทือกทิวชันอันหลั่นของม่อนเมิงมางแห่งนี้ได้อย่าง

มันใจ

ประตาวรรวรายตัวของพ่อค้าสี่คนเริ่มชะลอฝีเท้า วันนี้พวกมันเดินต่อเนื่องมาตั้งแต่ยามก้องงาย บัดนี้ล่องสู่ยามทะแหลดค่า^๔ จึงเริ่มเกินขีดจำกัดและกำลังของพวกมัน

“บ่อยากผ่านเส้นนี้เลยวะ ให้ตายเถอะ”

“บ่ผ่านก็บ่ได้ สายนี้เป็นเส้นเดียวที่จะลงไปเขลางค์ห้างฉัตรได้ ถ้าเลียงก็ต้องอ้อมไปทางตะวันตกโนน กว่าจะถึงฮอด สองยางและแม่ระมดก็ปาไปก่อนเดือน เดียวต้องวกขึ้นมามาก เสียเวลาเปล่าป्ली”

นายฮ้อยกาปชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย

“มันก็จริงของเอ็ง แต่เวียงอะไรชื่อเมิงมาง อ๋ปมงคลขนาด”

ผู้ร่วมขบวนเพิ่งผ่านทางเลาะนี้คราแรก

“นั่นสิ ขนาดพวกวิเทหราช^๕ยังแขยง มางก็เลือดเนื้อ เมิงก็คือสี่ สงสัยจะชี้แจงแก้อย่างพวกมันว่า”

พ่อค้าลูปแขนบ่อย ไม่รู้เพราะอากาศหนาวหรือคร้ามกับชื่อเวียง

นายฮ้อยกาปส่ายหน้า

“ที่จริงเวียงนี้บ่ได้ชื่อเมิง คนพื้นถิ่นเขาเรียกตัวเองว่าชาวเวียงเมือมมาง แต่ถิ่นอื่นเพี้ยนเป็นเมิงมางแล้วโยงความหมายเสียมั่วซั่ว”

“ยังงี้ก็บ่เป็นมงคลอยู่ดี ได้ยินแล้วไพล่หนีก็ไปถึงซากผีซากศพ

^๔ ยามแบบล้านนายาวหนึ่งชั่วโมงครึ่ง ช่วงกลางวันมีแปดชั่วยามและกลางคืนมีอีกแปดชั่วยาม ยามก้องงายตรงกับ ๐๗.๓๐ น. - ๐๙.๐๐ น. และยามทะแหลดค่าตรงกับ ๑๕.๐๐ น. - ๑๖.๓๐ น.

^๕ อวินหนาน มณฑลหนึ่งของจีน

นำรังเกียจจับ...”

วัวตัวหน้าสุดหยุดกึก พันลมพริตร่อนจุมพะเิบพะยาบ

“ทุต! แ่งน้อยทั้งหลายเป็นอะหยังไปอีกละนั่น เพิ่งตัดเข้าป่า มาเมื่อกี้เอง อีกตั้งไขกว่าจะลูถึงหมู่บ้าน”

ตั้งซึ้งเดาะลั่นไม่พอใจ ส่วนลี้กสังหรณ์ว่ามีบางอย่างไม่ชอบ มาพากลภายใต้ความสงบถึงขั้นวังเวงของพงพริกขี้หมูแห่งเมิงมาง กอปรกับสองปีมานี้มีเรื่องเล่าในหมู่นายฮ้อยด้วยกันว่าสื่อโพงโง พรายในม่อนเมิงมางมันร้ายขนาด กลิ่นคนเข้าป่าหาศพไม่พบมานานัก ต่อมาก

นายฮ้อยกาปฐมื่อข้างหนึ่งเป็นสัญญาณให้เจียบ เมื่อกองวัว เห็นตัวหนึ่งด้านหน้าหยุด อีกร้อยตัวตามหลังจึงค่อยทยอยหยุดตาม

“ฮือ...”

เหล่านายฮ้อยเงี้ยวหุฟง ยกกระตบความรอบคอบ คลับคล้ายมีคนคร่ำครวญอยู่ในละแวก

“ฮือ...ฮือ...”

สายลมนิ่งงันเย็นเฉียบไล่ผิวจนขนลุกชัน แต่ไม่มีผู้ใดแยแส ตั้งสัมผัสญูญะเฟ่งพิศความหาต้นตอ

ไ้กาปย่องหายตรงสมทุมข้างทาง ชั่วอึดใจมันไปโผล่ที่จุด ห่างออกไปเบื้องหน้า ซีนี๋มายังเกลอคนหนึ่งแล้วกวักมือเรียก บ่งนัยให้ที่เหลืออีกสองเผ่ากองวัวต่าง

แม้บ้ายคล้อยตะวันยังเจิดจ้า ปารกครี้มกลับไม่ยอมให้แสงสว่างเล็ดลอดลงมามากนัก ก่อภาพไ้กาปเป็นเงาตะคุ่มน่าประหวั่น

“รีบ ๆ ไปสิวะ”

สองคนที่เหลือพร้อมใจรูลหลังคนข้างหน้าโดยมิได้แนะ

ไอ้โบ้งสืบเท้าไวกว้าง ประชิดข้างเพื่อนก่อนถูกดึงผลุบเข้าพง
ไอ้กาปนัยองรังไ้โบ้งทรุดตาม

เด็กชายเนื้อตัวมอมแมมนั่งกอดเข้าไกวตัวอยู่บนพื้น ศีรษะ
ซุกเกือบมิดในวงแขนตน นิ้วมือทั้งสองข้างสั่นระริก เสียงครางพะ
แผ่วเล็ดออกมาเป็นระยะ

นายฮ้อยกาปย่าเบา ๆ เข้าไปใกล้ เอื้อมมือแตะไหล่

“ไอ้หนู เอ็งมานั่งทำอะไรยังตรงนี้”

เด็กชายสะดุ้งโหยง กริดร้องลั่น ถอยกรูดลงลาน ไอ้กาป
พลอยตกใจไม่แพ้กัน

“อย่าเข้ามานะ...อย่าเข้ามา สากแล้ว ไอ้พินเพียหัว
กะโหลก! ไอ้หัวขาด! มันฆ่า...ฆ่าเบะล่า ฮือ...เบะล่าตาย...”

เส่กอประนมมือสั่นเทิ้มเหนือหัว นายฮ้อยต่างคนต่างฉายแวว
พิศวงบนใบหน้า

“เอ็งเข้าไปปลอบเด็กไป ถามให้รู้เรื่อง เป็นลูกเต้าเหล่าใคร ถ้า
อยู่เวียงเม็งมางพันม่อนข้างหน้าจะได้พาไปส่ง” ไอ้กาปพยักพเอ็ด
ให้ไอ้โบ้งออกหน้าบ้าง

“เอ็งได้ยินอะไรหรือเปล่าวะ” ไอ้โบ้งชะงัก

“อะไรอีกล่ะ มีแต่เด็กนี้แหละที่คราวจนสาหลอนไปหมดแล้ว”

“ป๋ เลี้ยงคนตรี”

นายฮ้อยเงี่ยหูฟัง คล้ายแว่วตามสายลมจากป่าลึก

“เออวะ เหมือนเสียงเครื่องสายอะไรสักอย่าง”

“อ้ากกก...!”

เด็กชายทิ้งผมตัวเอง ปลายเล็บจิกหนังศีรษะคล้ายคนจิต
วิปลาส

แม้ยังหลบทำที่เด็กชาย แต่ใจบังเกิดความสลดสังเวช นาย
ฮ้อยกาปถันเข้าดิ่งแขนเส่อก กันไม่ให้มันทำร้ายตัวเอง

“ไ้หนูป่ต้องคร้าม หมู่เฮามีกันหลายคน บ่มีอะหยังทำร้าย
เอ็งได้ดอก”

นายฮ้อยพยายามปลอบสุดความสามารถ พ่อค้าวัวต่างเช่น
เขามีหรือจะเคยเลี้ยงละอ่อน นั้นเป็นหน้าที่แม่เหี้ยเฝ้าเรือน และ
ที่สำคัญเขายังไม่ได้ทาบทขอใครมาเป็นเมีย

เส่อกเริ่มกระตุกเพิ่ม ร่างกายฝ่ายผมไม่รู้เอาเรี่ยวแรงจาก
ไหนดินจนหลุดมีอนายฮ้อย ล้มตึงนอนแบ็บคลุกไปกับดิน สติสิ้น
สูญหลุดลอย

ไ้กาปตะลึงปฏิกิริยาผิดปกติของเด็กชาย เขารีบวิ่งเข้าไปอุ้ม
ลงลานกลับไปยังกองขบวนวัวต่าง

“หอบเด็กที่ไหนมาละนั่น” หนึ่งในผู้เฝ้ากองตะโกนถาม

“บ่รู้เหมือนกัน ช่วยจัดท่านอนคว่ำบนหลังวัวให้ดี ประเดี๋ย
ตกลงมาอีกจะยุ่งใหญ่” นายฮ้อยให้เกลอช่วยจับแขนขาเส่อกพาด
หลังวัว

“รีบหาหมอยาด่วน เวียงเม็งมางคงมี” ไ้โบ้งวิ่งตามหลังมา
พลางเร่งให้ออกเดินทาง เสียงเครื่องสายในดงไพรยังทำให้เขาชนลูก
อยู่ไม่วาย

ขณะกองขบวนนายฮ้อยเคลื่อนห่างออกไป ชายถือพิณเพียะ
โคจรกระตุกในมือยืมเหยี่ยมเกรียมเหนือเนินดินตรงเชิงเขา

แน่นอน...องคาพยพของมันเป็นอยู่ครบสามสิบสอง
หี...คงไม่มีชาวบ้านกล้าขึ้นม่อนเม็งมางไปอีกนาน!

๒

หนุ่มร่างเปรียวได้ขึ้นต้นพะยอมข้างเรือนไม้สักเมืองมาง
ชั้นเดียวขนาดย่อมอย่างแคล่วคล่อง สายน้ำไหลเอื่อยจากภูเขาเลาะ
ข้างเรือนส่งผ่านความชุ่มฉ่ำได้ไม่น้อย พื้นผิวสงบดูจะระจกสะท้อน
ดวงอาทิตย์สกาวิมสันเขา

เขากระโดดหยอกลงชายคาที่มุงด้วยแป้นเกล็ดเมื่อได้ระดับ
เหมาะเจาะ แล้วเขย่งเอื้อมมือรั้งกิ่งที่อุดมด้วยพวงซ่อเฉดขาวนวล
แกมเหลืองอ่อนเข้าหาตัว

“ชื่นใจขนาด”

รอยยิ้มสดใสไม่แพ้แสงแรกที่แยงพยับอดทิวยามอรุณรุ่ง ช่วย
ไล่บรรยากาศห่อเหี่ยวของประดาคนเจ็บไข้ที่กำลังนั่งรอดูอาการกับ
ตาบั่นฮ่าวให้สดชื่นตามไปด้วย

“กานฟ้า! เดี่ยวก็ตกลงมาขาพลิกแขนแพลงอีกหรอก”

ละออบเยิ้มหน้าออกมาจากห้องครัวไฟซึ่งวางขนานกับ

เรือนนอนหรือเรือนใหญ่ เสียงเอ็ดไม่ใคร่จริงจังแต่เปี่ยมด้วยความ
อ่อนใจระคนอาทร

“จะแม่ ได้สักห้าหกพวงก็ลงแล้ว” กานฟ้ายิ้มแหย

“ทำไมบ๊องให้อุ้มช่วยป็นขึ้นไปเด็ดเล่า”

“โหย...ขึ้นให้อุ้มขึ้นมาเก็บ กะยอมร่วงหมดต้นกันพอดี มือ
มันหนักเสียขนาดนั้น”

คนถูกพาดพิงยืนกางผ้าฝ้ายทอมือรอรับช่อพะยอมอยู่ใต้ต้น
จงใจทำหน้าระอาให้เห็น อยู่ดีๆ ก็โดนแหวะ

“จ้ะ พ่อคนมือเบา ทำอะหยังก็ล่อละเอียดยไปหมดเลยละจ้ะ”

ให้อุ้มเบ้าปากเสริมได้ไม่ทันไร

“โธ้ย!”

กานฟ้าเล็งปากยื่นปากเจ๋อของให้อุ้มขณะเด็ดก้านดอกแล้ว
ปากกระแทกเต็มแรงจนอีกฝ่ายหน้าจ้ำ เธอมีอุลูปบ่อยๆ

“ฮ่าๆ...สาก็ปาแม่นเหมือนกันนะนี่”

“แกล้งกันทุกวันบ่เปื้อบ้างก่อ บ๊โง่ละอ่อนน้อยแล้วเน้อ ยังจะ
เล่นบ่ประสีประสา รีบเก็บก็รีบลง แม่จะได้เลือกช่อสวยๆ เอามาทำ
มือเช้า ที่เหลือเอาไปเด็ดตากแห้งให้ตี เดี่ยวเอามาบดทำยาหอม”

ละออบส่ายหน้าก่อนหายเข้าไปในห้องครัวไฟ

“ทำอะหยังจ้ะ”

“ล้างข้าวสารเหนียวที่แช่ไว้ตั้งแต่เมื่อคืน จะไม่ทำข้าวแคบสัก
หน่อย”

“แม่จ้ะ วันนี้กานอยากกินยำดอกกะยอม ปีนี้เพิ่งจะบานเต็ม
ต้นยังบ่ได้ลิ้มสักที”

กานฟ้าตะโกนอ้อนมารดาให้ไต่ย็นถึงห้องตะไฟ พลางโยนช่อ

ที่เด็ดจากกิ่งลงผืนผ้าอย่างเหมาะสม ให้อุ้มทำหน้าที่ลูกคู่ประคอง
ผ้ารับระว่างไม่ให้ดอกชำ

ไม่นานงานฟ้ายก็กระเจินจากหลังคาสู่ลำต้น ทั้งได้ทั้งรูตลงพื้น
ในชั่วอึดใจ

“เอาไปเด็ด ล้างให้สะอาด แล้วสยายใส่กระดังงาไว้ที่ชาน
แดดหลังเรือน สาวจะไปช่วยตาสักหน่อย ช่วงนี้ลมเย็น คนเจ็บไข้ได้
ป่วยมารักษากันชนัดนัก”

สิ้นคำกานฟ้าเดินลืมห้อมวงหน้าเพื่อนยิ้มสว่างไสวทักทาย
ชาวเวียงซึ่งล้วนแล้วแต่สูงวัย

คัมยาดำปั่นฮ่าวลือเลื่องที่สุดในเวียง ไม่เพียงแต่ประสิทธิภาพ
การรักษา แต่ปั่นฮ่าวหมอชรายังใจดีให้เชื่อกาหยูกยาได้เนือง ๆ
แทนที่ชาวเวียงผู้ยากไร้จะทำไซสือบายเบี่ยงไม่ยอมชดใช้ กลับรู้สึก
เกรงใจมากขึ้นเสียกว่าเดิม จนต้องเร่งหาเส้นทางที่ทอก^๖มาคืนพร้อม
พืชผักเปิดไถ่ต่างดอกเบี๋ย

“ยายเป็นอะหยังมาจ๊ะ”

กานฟ้านั่งยองลงด้านหน้าหญิงชราผู้นั่งหน้าสุดก่อนถามไถ่
แม้ศาลาหลังนี้ปลูกไว้สำหรับชาวบ้านนั่งรอเรียกตรวจไม่ว่า
โอ้อ่าใหญ่โต รอบด้านกลับโปร่งโล่งให้ความรู้สึกผ่อนคลายเมื่อ
ทอดตาตามสายน้ำใสฉ่ำและทิวพฤษขจีแกมสีไม้ดอกเบี๋ยหน้า
เหนือศีรษะมีตุ้งใจหรือตุ้งชัฎถูกถักทอด้วยช่างมากฝีมือใน

^๖ เส้น คือเหรียญทำด้วยสำริดชุบเงิน นูนด้านหน้าเป็นลวดลายทั้งแบบเส้นเดียว
ผ่ากลางและแบบที่มีกึ่ง ส่วนทอก เป็นเหรียญโลหะผสมเคลือบผิวด้วยโลหะเงิน
ด้านหน้านูนขึ้นมากลายเงินเส้นแต่ผิวเรียบ

การขีดและจกจนลวดลายที่ได้งามวิจิตร ห้อยย้อยจากหลังคาแป้น
เกล็ด บนพื้นมีเบาะนั่งพร้อมหมอนอิงวางลดหลั่นตามลำดับให้คน
ปวยนั่งเรียงต่อกันไป

“เข้ากับข้อเท้ายามันยืดยัก ยิ่งอากาศเย็นรำเพยก็ยิ่งเดินเหิน
บ่สะดวก มันปวดไปหมดเลยลูกเอ๊ย”

หญิงชรากำมือหลวมแล้วทุบเข่าตัวเองเบา ๆ

“เข่ายายบ่ได้บวมแม่นก้อ เคยได้ยินเสียงกรอบแกรบตอนย่ำ
เท้าบ้างไหมจ๊ะ” กานฟ้าพูดพลางกดปลายนิ้วแถวลูกสะบ้า

หญิงชรำทำทำนิก “จะว่าไปยายเคยได้ยินเสียงอย่างว่าจริง ๆ
ลุกขึ้นเดินที่ไรก็มีเสียงอย่างพ่อหนุ่มว่ำนั่นแหละ”

“ลมจับโป่งน้ำเข้าจะยาย แถวลูกสะบ้าบ่บวมน้ำแบบนี้คงเป็น
โป่งแห้ง เดียวงานจะลงกดจุด กระตุ้นให้เลือดลมมันไหลเวียนลัก
หน้อย ประเดี๋ยวเอาไฟล น้ำมันงา ผสมกับขมิ้นชันและการนุรพอก
ไว้ บ่หนักก็หายปวดแล้วละจ๊ะ”

นวดเสร็จกานฟ้าเดินไปเปิดแอ็บเล็กตลับใหญ่บรรจุสมุนไพร
หลากชนิดตักส่วนผสมใส่ในถ้วย เมื่อก่อนต้องใช้เป้งสำริดชิ้นเล็ก
เท่าหัวแม่มือมาเป็นตัวถ่วงน้ำหนักตวงปริมาณ บัดนี้ขายหนุ่ม
เชี่ยวชาญไม่น้อย หากเป็นยาใช้ภายนอกสามารถกะเนปริมาณอย่าง
เหมาะเจาะ ทุ่นแรงตาบั่นฮ่าวได้อีกไซ

ไฟลผสมขมิ้นชันอวลมาก่อนตัวกานฟ้าจะลู่ถึง นิ้วพ่องเรียว
ยาวหีบไฟเเหลาแบนคว้านยาชันสีนวลในถ้วยฉาบลงเป็นแผ่นบาง
บนเข่าหญิงชรา

“เย็นดีจริงพ่อหนุ่ม”

“คนเกล็ดสระระแห่นลงไปด้วยนะจ๊ะยาย ออกฤทธิ์ชาช่วย

บรรเทาอาการปวดได้หน่อย เดี่ยวตักใส่แอ๊ปไว้ใช้ทาที่บ้านยามมัน
ตึงมันปวดนะจ๊ะ”

“มางสะเหี่ยวสังขารห้อยก็อย่างนี้จะพอนุ่มเอ๊ย”

หญิงแก่นกระปอดกระแปด

“หยูกยามันรักษาได้แค่ชั่วคราวครั้งชั่วคราว ต่อไปยายควรระวัง
อาหารการกินสักหน่อย ดีจากภายในดีกว่ามานั่งรักษาเสียอีกนา”

“หมูไ้ลูกหลานก็ทำให้กินทุกวัน จะอีเรียกว่ากินดีอยู่ดีได้ก่อ”

“ยายได้กินปลาเนื้อขาว ๆ อย่างปลาสำลี ปลากะพงบ้างก่อ
กินแทนหมูได้เป็นดี หากเรือนมีวัวเลี้ยงก็รีดนมมาต้มพอร้อนแล้วดื่ม
ยิ่งดีต่อข้อเข่านัก”

น้ำเสียงละไมกอปรกับวงหน้าผั่วผ่องหมดจดไม่อาจดับ
อาการตะลึงพริ้งเพริดของอีกฝ่ายแม้แต่บัดนี้

“เป็นคนป่กินนมคน จะให้ไปกินนมวัวนมควายจะได”

“งานฟ้าเติบโตขึ้นมาหล่อเหลาจะอีกก็เพราะนมวัวนี่ละยาย”

ไอ้ฮ่อมเดินเข้ามาสอดระยะคนหัวเราะคิกคัก ตากพะยอมเรียบร้อย
ถึงได้แจ้นมาช่วยเกลอนหน้าคุ่มอีกแรง

หญิงสูงวัยปากอ้าตาค้าง นึกไม่ถึงว่ากระทั่งหลานชายโตนตั้ง
หัวแก้วหัวแหวนของตาป็นฮ่าวยังถูกจับกรอกปากด้วยนมวัวตั้งแต่
เล็ก

ช่างสรรหาวิธีเลี้ยงหลานได้พิลึกนัก!

ทันใดฮอกที่แขวนคอวัวของขบวนพ่อค้าวัวต่างกวัดไกวกรูง-
กริงมาแต่ไกล คลื่นสะเทือนถึยบริบเร่งดังดูดสายตาทุกคู่ในคุ่ม

“วัวตัวนั้นคอนต่างแล้วยังแบกอะไรบนหลังนะ” หญิงชรา
ละสายตาจากเนื้อไพลชั้นบนเข้า หยีตามองลอดซุ้มรั้วระแนง

“พ่อค้าวัวต่างแบกคนเจ็บมากระมัง ท่าทางลูกนอนอย่างนั้น”
กานฟ้าสังเกต

“ปกติมาเป็นกองขบวน ไหงเห็นวัวอยู่ตัวเดียว” ไอ้ฮ่อมวิ่งออกไปดู เป็นจังหวะนายฮ้อยยกคนพาดบนหลังวัวลงหอบในอ้อมแขนพอดี

“ช่วยไอ้หนูนี้ด้วยเถอะ พี่เพื่อนทำร้ายตัวเองจนหมดสติไปแล้ว”

“รีบเข้ามาข้างในเลยนายฮ้อย” ไอ้ฮ่อมวิ่งนำทางไปที่แคร่ “วางไอ้หนูลงบนแคร่ก่อน”

ชาวเวียงที่รอรับการรักษาต่างกรุณาเข้ามาลูบคลำแผลพลงกระชับกระชาบ

“กลับไปนั่งที่เดิมก่อนนะจะตายาย มุงกันแบบนี้เดี๋ยวอากาศบ่ถ่ายเท” กานฟ้าถอน

“นั่นมันเสือก หลานเข้าป้อมันนี่”

หญิงชราปวดเขายังอุตส่าห์เดินโขยกเขยกเข้ามาร่วมมุงกับคนอื่น เกิดเสียงฮือฮาดังไม่ขาดสาย

“เรือนเฒ่าเข้าป้อมตรงชายป่าตีนม่อนฟากกระโน้นนะรี” หนึ่งในไพร่เมืองแปลกใจที่เด็กจากอีกฟากภูเขามาเล่นอะไรไกลถึงที่นี่

กานฟ้ากอดปลายนิ้วอย่างเบา มือตรงเส้นเลือดแถวลำคอสังเกตชีพจร “ฮ่อม ขอพิมพ์เสนขนาดเล็กหน่อย แล้วเอาผ้าชุบน้ำฝนเย็นในตุ่มปิดหามาด้วย”

ชาวบ้านยอมกลับไปนั่ง มีไข้เชื้อฟุ้งหมูกานฟ้า แต่เกรงว่าจะถูกโขกค่ารักษาจนหูฉี่ต่างหาก

กลิ่นหอมเย็นจากน้ำมันใบหนาดให้ความรู้สึกแจ่มขึ้น กานฟ้า

รับขวดรีวเล็กจากไอ้อู่ม หยอดของเหลวใสใส่ผ้าเย็นแล้วเช็ดใบหน้า
และลำคอเสกอ ไม่นานเด็กชายฟื้นสติ เมื่อแรกยังสะดุ้ง แต่พอ
กวาดตาโดยรอบเห็นใบหน้าชาวเวียงที่คุ้นเคยจึงโผล่เข้ากอดเอว
กานฟ้าเสียนั่น

“บ่เป็นอะหยังแล้ว บ่ต้องกลัว” กานฟ้าลูบหลังเสกอ

“ปีศาจผืนเพียะ...มันเอาเบะสำไปกินแล้ว...” เด็กชายสั่น
สะท้าน

ชาวบ้านครางฮือ

“เหตุอาเพศในคืนเพ็งอีกแล้วกา เรื่องเงียบไปตั้งหลายเดือน
นึกว่าอาถรรพณ์ทะเลลงบั้งแล้วเสียอีก” หนึ่งในนั้นพิมพ์้า

“เกิดอะหยังขึ้น เล่าให้สาฟังได้ก่อ” กานฟ้าถามอ่อนโยน

“เสกอกับเบะสำไปเก็บเห็ดเมิง แล้วผีหวัชชา...มันกินเบะสำ...
ไฮ...” น้ำตาเด็กชายทะลักทลาย ยากข่มกลั้นอาการโศกาดูร

“โอ ผีกะปู้ย่าคุ้มครองลูกหลานด้วยเทอญ” หญิงชราปวดเข้า
ประนมมือเหนือหัว “เด็กน้อยยังมีอาการผวาอยู่ ใครร้องขวัญเป็น
ร้องให้เสกอมันหน่อย”

“สาเอง” ชายฟุงพลุ่ยอาสา

“บ่มีบายศรีจะเป็นอะหยังก่อ”

“สวดเรียกขวัญให้กลับจากป่าจากดงก่อน ค่อยให้เข้าบ่อเรียก
หมอมาทำพิธีประกอบบายศรีหมากพลุให้หลานมัน”

ชายเจ้าเนื้อยกมือขึ้นกระพุ่ม

“อะชะโล อะชะไซโย อะชะในวันนี้ก็เป็นวันดี เป็นวันศรีไส
ขวัญเจ้าอย่าไปล่าเล่นยังดง ขวัญเจ้าอย่าไปหลงเสียยังแม่น้ำแถม
ปลา ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ยงฟุ้งยังนากลางป่า อย่าไปอยู่ถีนาคาแถม

หมู่ครูทหาทหลายเหลือ มังคละขวัญเจ้าอย่าไปสวดลาเมืองผีต่างด้าว
ขวัญเจ้าอย่าไปเมืองทานท้าวไอยศวร ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่สุขสรวล
มวนเล่นที่เถื่อนถ้ำย่านน้ำวังคูหา ให้เจ้าได้อยู่ดีมีทีมาอายุมันยืนยาว
นั้นยุ่งจักมี อมพุธโร รุกขิตติ ธมโม รุกขิตติ สังโฆ รุกขิตติ ลมพณัง
มหาพณัง อม สุวาหะ”

ผู้เฒ่าผู้แก่ในศาลาเข้ามาลูบศีรษะปลอบโยนเด็กชาย ไม่มี
ฝ้ายไหมมือผูกขวัญผูกแขนจึงทำได้เพียงเท่านี้

“สาวาริบแจ่งพ่อเมืองให้เร่งแก้สักหน่อยเป็นดี”

“ท้าววิลานะหรือจะทำอะหยังได้ เวลาประชาไพร่เดือดร้อน
บ่เคยเห็นพ่อเมืองออกว่าราชการเป็นปีแล้ว ใช้แต่หัวสนามข้างตั้ง
ข้างแควออกมารับหน้าไปอย่างนั้นเอง บ่เห็นได้เรื่องได้ราว”

ดวงตาไพร่เมืองต่างฉายแววฉุนเฉียว

“ก็จริง ยามใดชาวบ้านร้องทุกข์เห็นแต่เสมียนไ้ประโยชน์นั้น
แหละโผล่มาเป็นหน้าด่าน บรู๊พ่อเมืองทำอะหยังอยู่แต่ในคุ้ม”

“เสมียนบอกว่าท้าววิลาเจ็บไข้ได้ป่วยบ่ใช่กา”

“โอ้ย เจ็บป่วยอะหยังเป็นปีเป็นชาติ บ่ตาย ๆ ไปเสียให้คนอื่น
เขาขึ้นแทน”

ไ้โอกาสไม่ยอมมีส่วนร่วมในการถกการเมืองของเวียงต่างถิ่น
แค่เรื่องค้าขายก็ปวดกบาลจะแย

“ในเมื่อเด็กปลอดภัยแล้ว นายฮ้อยไปละ เตียวเกลอรออยู่
นอกเวียงจะว่าเอา”

“ขอบคุณนายฮ้อยมาก ไปเจอเส่กอดตรงไหนละนั้น” กานฟ้า
ถาม

“ขบวนวัวต่างลัดดงตรงม่อนเมิงมางเข้ามาตรงสิ้นแดนหละปุ่น

ไม่รู้เหมือนกันว่าเด็กคนนี้จะเติบโตไปถึงฝั่งนั้นได้จะใด”

นายฮ้อยผละไป ชาวบ้านต่างมองหน้ากันปริบ ๆ ด้วย
ชายแดนหละปูนหรือลำพูนติดดินม่อนเมืองมางอีกฟากเขา เส่กอ
เติบโตไปไกลขนาดนั้น สิ่งที่เห็นย่อมไม่ธรรมดา

กานฟ้าให้เส่กอจิบน้ำมะลิ เมื่อเส้นประสาทเครียดเคร่งฝ่อ
คลาย เด็กชายจึงค่อยสงบลงกระทั่งพล็อยหลับในที่สุด

“ย่าห้!”

ชายควบม้าห้อยตะปิงสู่คุ่มหมอยาเมืองมาง

“ใครมาอีกละนั่น” หญิงชราหรีตา

กางเกงเย็บจากผ้าตีนจกฉายเครือกาบหมากบ่งว่าเป็นคน
เวียงอ้าว!

๓

สี่วันก่อน

ไม้พินสุ่มทาบในกองไฟตรงลานกว้างหน้าคุ้มอันโอ่อ่าของพ่อค้าผู้มั่งคั่งแห่งเวียงอัศวาลันเปรี๊ยะไม่ขาดสาย ที่เรียกคุ้มหาไซ้เจ้าของมีเชื้อเจ้าไม่ ทว่าบรรดาไพร่เมืองต่างเรียกเรือนอันใหญ่โตโอ่อ่าแห่งนี้ไม่ต่างอะไรกับคุ้มพ่อเมือง

“ค่านี้น่าจะคุ้มกัน กำตะไคร้หอมแห้งกับขุยตันสะเดาโยนใส่กองไฟลานสักหน่อย บ่อยอย่างนั้นคืนนี้เลือดหมดตัวเพราะไอ้พวกปากเข้มแน่”

“เอ็งบอกใคร”

“ตอนนี้พูดอยู่กับใครล่ะ นั่งกันอยู่สองคนหัดใช้หัวคิดเสียบ้าง”

“บิไรชี้เข้าใคร อยากได้ก็ไปหยิบตรงเรือนเก็บของหลังครัวไฟเอง” ไฉนจะแบ่ปากใส่อีกฝ่าย มิใช่เรื่องใหญ่แต่มันคร้านจะเดิน

“เออ ขอให้งูสุมเลือดเอ็งจนหมดตัว”

ยอเหร์บ่นอุบอิปพลางเดินดุ่มขึ้นบันไดด้านขวาของเรือน
ขนาดใหญ่ ฝ่าเท้าสัมผัสของเหลวบางอย่างหนืดเหนอะตามขั้น
บันได

ใครทำน้ำอะไรหกเอาไว้วะ เกิดลื่นแขนขาแพลงขึ้นมาคงแย่...
ยอเหร์บริภาษ

“ตายโหง!”

มันตกใจจนเกือบล้มหงายหลัง ด้วยย่ำขึ้นเรือนมาปะชายอ้าย
ยีนทะมื่นตรงหน้าพอดี เจาตะค่อมแบบนั้นยอเหร์นึกว่าเห็นผี เล่นเอา
หัวใจร่วงหายไปถึงตาตุ่ม

เจ้าคุ่มของยอเหร์ยีนได้โคมไฟเสี้ยะสว่างนวลสบายตา แสง
สาดทับทางด้านหลังก่อเงาทาบใบหน้าจนคาดเดาความรู้สึกไม่ออก

“หาสมุนไพรใส่ไฟลั่นไถ่ยุ่งหรือ”

รอยยิ้มเย็นประดับงหน้าเยาว์วัยดูอ่อนหวานมากกว่าลำสัน
แววดาสะท้อนแสงโคมกลับคมกริบแฝงความลึกลับน่าพรั่นเกรง

นับแต่เข้ามาเป็นคนช่วยคุมกองวัวเมื่อปีกลาย ไฉนจะทราบ
เพียงเจ้าของคุ่มช่างชะตาอาภัพ บิดามารดาสิ้นไปตั้งแต่ชายอ้ายยัง
เล็ก เหลือเพียงดำ...เด็กชายในเรือนอายุแก่กว่าไม่กี่ปี บ้างลักเล็ก
ขโมยน้อย บ้างขอทานเลี้ยงดูกันมาจนเติบใหญ่ ถ้าไรเด็กชายดำผู้
นั้นยอมไร้คุ่มชายอ้ายพ่อค้าใหญ่เช่นทุกวันนี้

“หวัค้ำยุ่งเหลือบเรือดชุมนัก ตะไคร้หอมคงช่วยได้มาก”

ยอเหร์เกาแขนตรงรอยถูกยุ่งกัด

“คร้วไฟบ่เหลือสักต้น สงสัยแม่คร้วไฉ้จนเกลี้ยงก่อนกลับไป
พักผ่อนที่เรือนเกิด” ชายอ้ายหมายถึงบ้านเกิดแท้ๆ ของบริวารใน
คุ่ม “เฮ้า สาหิยบมาให้แล้ว”

“ห่ออะหยังจ๊ะ”

ยอเหว่แปลกใจ อยู่ดี ๆ นายหวัก็ยื่นของให้

“ซุ่ยตันสะเดา ไปรยใส่ไฟไปพลาง ๆ ก่อน ไลยงูได้ดีเหมือนกัน เมื่อก็ได้ยินเสียงอะอะมะเทิง ตีกันอย่างกับเด็กอมมือ เลยเข้าครัวไฟไปหาตะไคร้หอมมาให้ แต่น่าเสียดาย หาเท่าไรก็บ่เห็น จึงคว่าเอาของที่พอจะใช้แทนกันได้มาให้หนีแหละ”

วันนี้แววดาซาซาอ้ายวาววับพิลึก ผกกกว่าปกติที่มักอ่อนโยน เป็นที่รักใคร่ของคนในคุ้ม เล่นเอายอเหว่เสียวสันหลัง คงโหวกเหววกจนซาซาอ้ายโมโหเข้าแล้ว

“ขอสุมาเถอะนาย ไอ่เนาะมันกันสยเสียอย่างนี้ บ่ได้ลับฝีปาก คงนอนบ่หลับ” ยอเหว่ยื่นมือรับห่อแล้วไหว้ปลก

“น้อยใจก้อที่บ่ได้กลับบ้านเกิดไปพักผ่อนเหมือนคนอื่นเขา”

“บ่เลยจ๊ะ สาสัมครใจอยู่เฝ้าคุ้มเพื่อเจ้าคุ้มเลยจ๊ะ” มันเริ่มประจบประแจง

“ได้ยินแบบนี้สากส์บายใจ” ซาซาอ้ายยิ้มเย็น “น่าจะมีน้ำมัน เมล็ดสะเดาอยู่ ทาผิวทาตัวกันแมลงได้ผลชะงัดนัก ถ้าหาเจอจะเอาไปให้”

“อย่าลำบากเจ้าคุ้มเลยจ๊ะ ถ้ามีอะหยังตะโกนเรียกได้เลย สา กับไอ่เนาะจะรีบมาทันที” ยอเหว่จิกยิ้ม เจ้าของคุ้มของมันช่างจิตใจอ่อนโยนกับบ่าวไพร่ในคุ้มเสียจริง

“อยู่กันแค่นี้ มีอะหยังก็ต้องดูแลกัน”

“ขอบคุณมากจ๊ะเจ้าคุ้ม”

ยอเหว่ยิ้มแห้ง ยกมือเกาศีรษะ ละลายใจถึงความคร้านของตนกับไอ่เนาะ มัวแต่เกียงกันจนเจ้าคุ้มรำคาญ ทนไม่ไหวถึงขนาด

ต้องไปหาพากันยุงมาให้พวกมันด้วยตัวเอง

ยอเหรีบย่องลงบันไดราวกับอยากเลี่ยงความกระดาก มันไม่อยากรู้อย่างที่เคยทำตามปกติ เกรงว่าจะเกิดเสียงดัง ประเดี๋ยวเจ้าคุ่มขวางหูขวางตาเข้าไปอีก ใจหนึ่งก็กลัวเหยียบถูกของเหลวจนลื่นกันไกลไปถึงพื้น

“เร็วจริง” ใ้เอนาะแปลกใจ

“บ่เร็วได้จะได ปะชายอ้ายตรงซานหน้า แกอุตส่าห์ถือห่อมาให้ คงหมั่นไล่เสียงดังโวยวายของเ็งนั่นแหละไอ้โง่”

“เอาเถอะ กำไรลงไปอย่าพูดมาก จะว่าไปก็แปลกนะ บ่รู้ชายอ้ายครึ้มอกครึ้มใจอะยัง ให้คนในคุ่มหยุดพักกลับเรือนกันหมด เหลือแต่หมู่เฮาอยู่โงงแบบนี้ เจียบเหงาขนาด”

“เห็นสายตาทั้งคู่ตั้งคมอย่างนั้น แต่เนื้อแท้แ่เป็นคนอารี-อารอบอยู่นา”

“ฮัดเซี่ย!”

“หันหน้าไปทางโน้นลิวะ เดี่ยวก็ติดกันหมด” ยอเหรีเงื่อกำปั้นหมายจะทุบสักป้าบ

“บ่ได้เป็นหวัด เป็นอะยังก็บ่รู้ อยู่ดี ๆ ก็คันจมูกยุบยิบ”

ยอเหรีส่ายหน้าระอาจิตแล้วกวักมือเรียกเกลอให้กระเถิบเข้ามาใกล้ ลดระดับเป็นเสียงกระซิบ “อย่าหาว่าโง่งเง่เลย เ็งว่าไอ้ดำเป็นอะไรกับชายอ้ายวะ”

“เมื่อก่อนก็เป็นเด็กในคุ่มบ่ใช่กา บ่รู้เกิดเหตุวิปริตอะยังถึงได้ตายยกครัวอย่างนั้น ถ้าบ่มีไอ้ดำนะ ชายอ้ายคงบ่ได้เติบโตใหญ่ขึ้นมาเป็นผู้เป็นคนแบบนี้หรอก”

ยอเหรีเชกหน้าผากใ้เอนาะเบา ๆ

“บได้หมายความว่าอย่างนั้น เอ็งปลั่งเกตหรือ ร่วมหอบแบกหับ
มันหมายความว่าอะหยัง”

“โอ เอ็งหมายความว่า...” ไฉเนาะปิดปากเบิกตา

ยอเหร์เริ่มหาวหวิด “ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตั้งแต่เล็ก บ
แปลกที่ความรู้สึกจะลึกซึ้งถึงขั้นนั้น แต่ว่าเนะ ยังมีเรื่องน่าตื่นตื้น
กว่านั้นอีก...”

ไฉเนาะหลับตา พยักหน้าหงิก ๆ ตัวโงเงนปวกเปียกกระทั่ง
ล้มตึงลงข้างไฟลาน

ยอเหร์ตั้งใจจะคว้าเพื่อนเอาไว้ ทว่าขณะเอื้อมมือมันกลับล้ม
พุบตามกันไปอีกคน เรื่องน่าตื่นตื้นของมันจึงถูกเก็บงำไว้อย่างนั้น

ห่างออกไปบนชานหน้าของตัวเรือน ชายอ้ายยัมหยันตรงมุม
ปาก โคมไฟเสียดสะท้อนนัยน์ตาวาวโรจน์วาวับ

เขายกผ้าฝ้ายทอหนาทบซ้อนขึ้นปิดจมูก ตรงกลางผืนหยด
ของเหลวไฉจชุ่ม แม้ร่างดูโปร่งแต่การยกถังไม้จุน้ำจนปริ้มจากรัน
น้ำตรงชานหน้าดูทะมัดทะแมงจนแทบไม่ยากเชื่อสายตา

ของเหลวที่ยอเหร์พยายามหลีกเลี่ยงเมื่อครู่ บัดนี้ถูกราดจน
ทั่วเรือนตั้งแต่เมื่อไหร่ไม่มีใครทราบ

ชายอ้ายหิ้วถังน้ำไปที่ลานหน้าคู้ม สายตาคมกริบจึงสามารถ
เบี่ยงกายหลบของเหลวที่ตนรดไว้อย่างคล่องแคล่วแม้อบข้างสลัว
รางเพียงใดก็ตาม มืออีกข้างยังคงใช้ผ้าฝ้ายปิดจมูก

ฉ่า...

หยดน้ำเมื่อโดนความร้อนย่อมเกิดเป็นไอพวยพุ่ง เมื่อแรก
ควันยังกรุ่นหนา ร่างโปร่งจึงเหน้าในถึงทับอีกครา ครั้นนี้ปลายพิน
และก้อนถ่านที่แดงวาบดับสนิท

เจ้าของคัมถึงขายอเหว์ลากูญูญักังไปตามลานหญ้า ศีระชะ
กระแทกกึกกักตามชั้นบันไดอย่างน่าอนาถ ทำยที่สุดก็ถึงชานหน้า
ยอเหว์ญักทั้งให้บนหงายไว้สติทั้งอย่างนั้น ช่างเป็นภาพชวนสังเวช
หดหู่

ส่วนไอเณาะถูกลากไปพาดตรงชั้นบันได จัดท่าทางให้เหมือน
คนล้มฟุบหมดสติ

ไพลานมอดไปครู่ใหญ่ ชายอ้ายปาผ้าฝ้ายที่ใช้ปิดปากเมื่อครู่
ขึ้นไปบนเรือน เป็นจังหวะที่อัญมณีเม็ดเท่าปลายนิ้วร่วงจากข้อโหละ
สร้อยข้อมือที่หนีบมันเอาไว้สองด้าน

ท่ามกลางเส้นละเอียดยี่สิบห้าพันมีก้านคาดด้วยริ้วดำค่อนข้างนุ่ม
เม็ด มองเผิน ๆ คล้ายตาแมวเบิกโพลงในม่านรัตติกาล มันทอแสง
จางขณะกลิ้งจากพื้นชานลงสู่ลานหญ้าหน้าคัม

เขาหยิบตะบันไฟเขาควยขึ้นมา มุมปากหยักยิ้มพริ้มพริ้ง รู
กลมในตัวตะบันทรงกระบอกบรรจุปูนเต๋าร้างผสมดินประสิว

ชายอ้ายตบลูกตะบันแรงเร็ว ประกายไฟลุกวาบ จ่อลงตรง
ของเหลวที่ถูกกราดไว้เป็นทาง

พี่!

เปลวเพลิงลามเลียไปตามของหนีดในชั่วพริบตา คัมพอด้า
ปลุกด้วยไม้สีก่อนเมืงมาทั้งหลังลั่นเปรี๊ยะราวกับกำลังโอดครวญ
ก่อนหมดลม

ท่วงทำนองวิลาปของฟอนไฟช่างสอดคล้องประสานกับจังหวะ
กลองมอชิงประกอบกรฟ้อนเงี้ยวในคัมไปชะยี่ซึ่งตั้งอยู่อีกฟาก
ของเวียงอัสควา

อัคคีร้อนร่าที่ส่ายสะบัดภายในใจชายอ้ายรุนแรงยิ่งกว่ากอง

เพลิงเบื้องหน้าเป็นร้อยเท่าพันทวี...

แผนทวงแค้นที่จัดวางอย่างรัดกุมเนิ่นนานถึงวาระต้องเปิด
ฉากเสียที!

บริเวณลานกว้างในเวียงฮัศวา ไพร่เมืองแต่งตัวมอซอ
หลายสิบคนออกมารวมตัวกัน แต่ละคนทำหน้าถมึงทิ้งหาหรือกันด้วย
อารมณ์กราดเกรี้ยว

“หมู่เฮาจะตายกันอยู่แล้ว!”

“ไ้บ่พวยโบม ซาติซั่วบ่มีใครเหมือน ขึ้นภาชียังบ่พอ ยึดที่
ทำกินของหมู่เฮาไปหมด บ้านเมืองบ่มีชื่อมีแปกา มันถึงได้กดขี่
ข่มเหงหมู่เฮานัก”

“จะมากถามหาความยุติธรรมอะหยั่งอีก มีแคว้นมองปยูถือหาง
มัน มันบ่เห็นใครในสายตาดอก ขนาดฟ่อเมืองยังยอมก้มหัวให้มัน
เลย”

ทันใดหนึ่งในชาวบ้านตะโกนพลางชี้ “องครักษ์ไปชะยี้จับตัว
คนไปอีกแล้ว”

ยังไม่ทันขาดคำ ชายฉกรรจ์ร่างสูงใหญ่ล่ำมเชื้อกใส่ข้อมือ

ไพร่เมือง ลากถูถูถึงมาหยุดยืนเบื่องหน้าชาวบ้าน

เมื่อเหล่าไพร่ฟ้าเห็นชายฉกรรจ์ ต่างถลึงตาจ้องราวกับจะกิน
เลือดกินเนื้อ ภาพกดขี่ตรงหน้ายิ่งกระพือให้เชื้อไฟในใจยิ่งลุกไหม้
องครักษ์ไปชะยี้มเยาะ

“ไพร่เมืองเวียงอศวาทั้งหลาย นี่เป็นตัวอย่างคนดื้อแพ่งขัดขึ้น
เจ้าหน้าที่ ท่านข้าหลวงสั่งให้ทำอะไรก็จงทำตามเสียแต่โดยดี ถ้า
ขัดขึ้นมันจะถูกเขียนอย่างนี้”

ชายฉกรรจ์หน้าเหลี่ยมผดแสงแผ่นหลังชาวบ้านผู้ถูกมัด
ข้อมือ เสื้อผ้าที่ขาดวันถูกปลายแสกริดซ้ำเป็นสาย เนื้อหนังปรากฏ
เลือดไหลซึมทันที

“ตายเป็นตายวะ เหลืออดมานานแล้ว!” ไพร่เมืองคนหนึ่ง
ตะโกนก้อง

อีกคนเข้ากระซอกคอเสื้อชายฉกรรจ์ “ถือว่ามีข้าหลวงคุ้ม
กะลาหัวหรือ กล้ามาเขียนตีชาวบ้านให้คนดูแบบนี้ อย่าหวังจะได้
ตายดี”

องครักษ์ปิดมือชาวบ้านออกแล้วระเบิดเสียงหัวเราะ “พวกมึง
จะทำอะไรก็ได้”

ไพร่เมืองกีดพันกรอด “หมูเฮาฆ่ามัน!” ชาวบ้านหันไปตะโกน
บอกพวกพ้องอย่างเหลืออด

องครักษ์ไปชะยี้ตะลึง นึกไม่ถึงว่าชาวบ้านจะกล้าทำอะไรคน
ของข้าหลวง

“เหยียบมันให้จมดิน!”

เหล่าไพร่เมืองกรูกันเข้ามาอย่างบ้าคลั่ง บางคนฟาดเสียมใน
มือใส่หน้า บ้างรวหมัดรวเท้าใส่ดูจหน้าฝน

องค์กรข้าราชการรพยยามตอบโต้ ทว่าหนึ่งแรงมีหรือจะสู้
หลายสิบคน สัมผัสญญะจวนหลุดลอย กระทั่งหางหลังตึงแต่ดิน
จมกองเลือด

เมื่อเห็นภาพสาแก่ใจเบื้องหน้า ชาวบ้านจึงฮึกห้าว
“บุกเข้าคุ้มฆ่าหลวง จับตัวไปชะยี้ดัดสินโทษ!”

อายุจัดแจงน้ำเต้าผ่าขวางสองชั้นได้อ้างสไปอกไม่ให้
เคลื่อน เนื้อน้ำเต้าถูกคว้านออกจนกลวงทำให้รัดแถบรัดทรงง่าย
บัดนี้น้ำออกชายหนุ่มดูกลมกลึงได้รูปอย่างอดีตถึงค์ เสรีจาก
ผ้าแถบก็สาละวอนุ่นขึ้นก้านคอควายอย่างไพร่ในคุ้ม จับซ้ายป่าย
ขวาไม่เห็นแน่นเสียที

“เป็นแม่หญิงทำไมมันยากนักวะ” อายุจึงมำ

“ใครอยู่ข้างนอกนั่นนะ เข้ามาช่วยข้างในหน่อยซี” แม่ครัวร้อง
เรียก

“จ๊ะ กำลังไปเดี๋ยวนี้แหละ”

หนุ่มร่างสูงเก็บขอบหินแล้วรัดเข็มขัดเงินให้แน่น

นับแต่ได้รับคำสั่งจากแคว้นใต้ให้จับตาดูความเคลื่อนไหวของ
บริษัทของลิซ กาลิมันตันที่เข้าดำเนินกิจการไม้สักในแถบมณฑล
ลาวเฉียงหรือลาวพุงดำ ชายหนุ่มแฝงกายหลายหลากอาชีพ นอกจาก
การปลอมแปลงให้แนบเนียนแล้ว คำเรียกขานก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อน
ไปกว่ากัน ด้วยความที่ชนท้องถิ่นไม่ใคร่อยากให้เรียกลาวเฉียงและ
ลาวพุงดำเท่าไรนัก อายุจึงระวังเรียกผู้คนแถบนี้ว่า ‘คนเมือง’ เสมอ
มา

แต่เก่าก่อนชาติยุโรปเข้ามาสานสัมพันธ์กับแคว้นแคว้นย่านนี้

ทางการค้า มาระยะหลังกลับแปรเปลี่ยนเป็นเข้ายึดครองดินแดนใน
เมื่อแคว้นเวียงที่รายล้อมแคว้นได้ถูกกัฏกร่อนด้วยลัทธิอาณานิคม
หรือความหมายตามภาษาชาวบ้านคือดักตวงผลประโยชน์ จึงไม่ใช่
เรื่องแปลกที่แคว้นได้จำเป็นต้องส่งเขาพรางกายเข้าสืบข่าว วนเวียน
เข้าออกเวียงละกอน หละปูน เชียงใหม่ เมืองสามหมอก

และล่าสุดกำลังปลอมเป็นสาวใช้ในคุ้มข้าหลวงจากแคว้น
มองปญกลางเวียงอัสวา แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่มีข่าวคราวหรือ
หลักฐานใดว่าอังกฤษต้องการเข้ายึดแคว้นเวียงเหนือ

“หมากพลุบุหรือแพพร้อมหรือยัง”

นายวิเสทหรือหัวหน้าฝ่ายครัวเป็นหญิงวัยกลางคนยืนเท้า
สะเอวถามเด็กได้อาณัติ ทุกคนนั่งอยู่กับการเตรียมเครื่องสืบทะตา
สำหรับใช้ในพิธีวันนี้

“เ้า เพิ่งมาใหม่หรือหรานะ อย่ามัวเอื้ออื้อเอื้อเตอ หยิบอ้อย
กับกล้วยสุกไปหันแวน เอาให้พอดีกับอายุข้าหลวง นับทวนสักหน่อย
ระวังอย่าให้ขาดเกิน”

“ท่านข้าหลวงจะเข้าพิธีอะหยังกา” ธาญเลียบถามเด็กในครัว
อีกคนพลางหันอ้อย

“พิธีสืบทะตา บิใช่ชะตาหลวง แต่เป็นชะตาชีวิตของท่านเอง”

“มีใครทักว่าชะตาบิดีใช่ก่อ”

“อือ จากแคว้นมองปญมารับยศย้ายเข้าคุ้มได้บิกี่เดือน เกิด
ดาวพระเคราะห์เคลื่อนถึงราศี ทุกข์กายทุกข์ใจ บิว่าใครประสบอย่าง
นี้เรียกว่าชะตาร้าย ท่านคงอยากแก้เคล็ดนั้นแล ประจวบอายุครบ
สี่สิบแปด เลขบิเป็นมงคล ต้องสะเดาะเคราะห์สืบทะตา”

อ้อ ต้องหันสี่สิบแปดแวนสินะ...ชายหนุ่มนี้

“ปู่เจ้าทำนายทายทักมาใช้ก่อน”

“บ่เชื่อก็ต้องเชื่อ ปู่เจ้าที่ไปชะยันบ่ถือทักคนแม่นันัก แก่ไว้จะได้สบายใจ แล้วเอ็งซื้ออะหยัง เพิ่งเข้าคุ่มวันแรกแม่นันัก”

“กำปองจ๊ะ บิไซคนเวียงอศวา เห็นว่าถิ่นนี้ใหญ่โต ถึงดันดันเข้ามาหางานทำนี่แหละ”

“คนขยัน อยู่ไหนก็บ่อดตาย”

“จะได้อำปองทำอะไรบ่ถูกบ่ควร บอกสอนกันด้วยนะจ๊ะ”

มะแตง สาวห้องครัวร่างท้วมผุดยิ้มแฝงไมตรี “บ่ต้องห่วง แถวนี้มีแต่คนใจดีเปี่ยมอัธยาศัย ทำหน้าอมทุกข์แบบนั้นเดี๋ยบบ่งาม”

ธายุยิ้มเจื่อน นี่หน้าเขาสวยขนาดนั้นเชียวหรือ

“แล้วทำไมสืบชะตามีดคำแบบนี้ แถมบ่ทำที่วัด กลับมาจัดพิธีในเรือน” ชายหนุ่มเปลี่ยนเรื่อง

“ได้ยินจากพวกหัวศึกว่าหลายวันมานี้ข้าหลวงง่วนอยู่กับการออกยึดนาเมืองของชาวบ้านคืนให้เป็นนาหลวงบ่ว่างวัน ไครร้องทุกข์ก็ถูกตั้งข้อหาเป็นขบถ จับมาเพียนตีประจานหน้าคุ่ม ชำร่ายยังตั้งภาษีเพิ่ม เพาะปลูกแต่ละปีได้ข้าวออกรวงแค่พอกิน บรู๊จะหันเอาจากที่ใดส่ง บ่نانคงอดตายกันทั้งเวียง”

มะแตงลดเสียงให้ได้ยินแค่สองคน

“เมื่อก็บอกว่าข้าหลวงไปชะยี้มาจากมองปยู ไปเิงมาเิงถึงขึ้นครองเมืองได้”

มะแตงกัดฟัน “ยั้งนึกยั้งเจ็บใจ แต่ไรมาเราอยู่กันอย่างอิสระ บรู๊คิดอะหยัง พ่อเมืองถึงได้เข้าไปกราบแคว้นมองปยู ชาวอศวาถึงได้ถูกขูดรีดอยู่อย่างนี้”

“แล้วที่เรือนเป็นจะไต่บ้าง”

สาวเจ้าเนื้อทอดถอนใจ “พ่อเป็นคนบ่หือบ่ฮือ คงได้แต่กัดฟันทนตามมีตามเกิด”

“อย่ามัวแต่คุย งานในมือเสร็จหรือยัง”

นายวิเสททรายมาใกล้ เพียงเปรยก็ทำให้ทุกคนก้มหน้าจดอยู่กับงานในมือได้ไม่ปรีปาก

มะแตงเร่งหยิบไม้ก้ำสลิอันเป็นคำเรียกสั้น ๆ ของ ‘ไม้คำศรีมหาโพธิ์’ ปักแซมดอกตะล่อมหรือบานไม่รู้โรยตรงขอบกระถางกล้วยใหญ่โต เป็นจังหวะเดียวกันกับวงกลองมอญเซ็งเริ่มบรรเลงซ้องอูยและฉาบใหญ่สอดประสานเข้าหยอกหลอกหล่อ บรรยาการผสมเป็นงานมงคล

“เสร็จแล้วก็ยกออกไปชานเต็น เมื่อโปะยี่กลับถึงคຸ້ມ ไม่นานคงเริ่มพิธี” นายวิเสทสั่ง

เด็กครัวช่วยกันยกเครื่องสืบทะตา เป็นจังหวะชายคนหนึ่งเดินสวนเข้ามาในครัวพอดี ในมือถือถาดวางไหสุรา

“ท่านข้าหลวงอยากจิบเหล้าขณะชมฟ้อนเงี้ยว เพื่อดำจอกคำฟายเหล้า^๗”

หน้าคร้ามคมถูกฉาบด้วยความยโส นุ่งผ้าหยักรั้งประกอบเกราะหุ้มลำตัวบ่งบอกสถานะหัวศึก

“ทำไมหัวสืบทะตาบ่ยกไปเองเล่า”

นายวิเสทเชิดหน้าสู้ หล่อนไม่ค่อยถูกโฉลกกับหัวศึกผู้นี้เท่าไรนัก ยิ่งเห็นหน้าจอมหองข่มผู้อื่นมายืนฉอดใช้เด็กในครัว อารมณ์

^๗ พิธีกรรมการฟายเหล้ามีมาแต่โบราณกาล เป็นพิธีเสกเหล้าบูชาผีบรรพบุรุษก่อนดื่มสังสรรค์

โมโหเป็นทุนเดิมยิ่งถูกกวนให้ขุ่น

“ก็รู้ว่าท่านข้าหลวงบิใครให้ชายชาติทหารยกมารับไปให้
ยามเหนื่อยจากว่าราชการกลับมาเห็นแต่ของสวຍของงามจึงจะถูก”

โทนเสียงเนือย ๆ คล้ายผู้ใหญ่คร้านจะสั่งสอนเด็กโง่ม

“อ๊อย! ครวมีใครว่างหรอก อยากได้น้ำก็เชิญยกออกไปเอง
เพ็งได้เป็นหัวลิบ อย่าชุกคอสูงนัก มันจะขาดเอาง่าย ๆ”

นายวิเสทแหว แต่มสมาไม่นำพา ทอดตามองหญิงวัยกลางคน
ดูเห็นมดปลวก

เด็กครวหลายคนช่วยกันยกเครื่องสืบชะตาออกซานกันเกือบ
หมด เหลือธาตุกำล้งล้งมือหลังหันกล้วยสุก รู้สึกได้ถึงสายตาคม
ปลาบกำล้งทอดมอมมา

“คนครวนั้นยังว่างอยู่นี้ ช่วยยกเหล้าไปให้ท่านข้าหลวงที”

ธาตุชี้เข้าตัวพลางเลิกคิ้วเป็นนัยตั้งคำถาม

หัวลิบมสมาเจิดหน้าแล้วจ้องเขม็ง “ใช่ เอ็งนั่นแหละ บ่เคยเห็น
หน้ามาก่อน เอ็งชื่ออะหยัง”

“กำปองจ๊ะ เพ็งเข้าคุ้มวันแรก”

การสืบเรื่องในคุ้มข้าหลวงไม่ง่ายเสียแล้ว...ธาตุนึก ทว่า
ใบหน้ายังคงเบือนยิ้ม จากนั้นต้องรัดกุมให้มาก

มสมาัดถาดในมือให้ มุมปากยิ้มหย้น...หมากของคนที่เขารัก
สุดหัวใจได้วางเอาไว้ ในที่สุดก็มีแพะรับบาปแทนแล้ว!

ธาตุรับถาดให้สุรอาอย่างเสียไม่ได้ เหล้ากลั่นส่งกลิ่นฉุน
ประหลาด ในหัวควานหาที่มาของกลิ่นขณะย่ำสู่ซานยกเดินพื้นที่
ประกอบพิธีกรรม

ไปชะยั้งชันเข้าข้างหนึ่งหลังตั้งเตียนบนเต็น พ้นยกสูงกว่าซาน

เล็กน้อย พื้นที่นั้นถูกจัดเตรียมเป็นบริเวณศักดิ์สิทธิ์ กันด้วยราวหวัดระ
ฉัตรธง มีเครื่องสืบทอดอายุตั้งกึ่งกลางบริเวณพิธี

สีหน้าข้าหลวงที่ถูกแต่งตั้งจากมองปยุแวนแคว้นทางตะวันตก
ดูเครียดเคร่ง

ธายุยกายวางไหสุราพร้อมจอกลงบนตั่ง แล้วถอยเว้นระยะ
เพื่อถูกเรียกใช้

จู่ๆ หัวสิบลมขว้างฝ่าเท้าเข้ามาเรียก “ท่านข้าหลวง” มั่นยืนของ
ในมือให้ “สารต่วนจากม่อนเม็งมาง!”

ไปชะยี้ดลือออก กวาดตาວ່องไว ปมหัวคิ้วหยักย่นฝึกลึก

“เป็นอะหยังก่อท่านข้าหลวง”

“สปีเยกต์^๔อังกฤษถูกฆ่าในม่อนเม็งมางอีกแล้ว ร่องรอยอาวุธ
ที่ใช้เหมือนรายก่อนๆ”

มฆาตาเบิกโพลง “หมายความว่า...แผลหยักเป็นริ้วคลื่น
เหมือนต้องหอกริ้วของหมู่เฮาที่ใช้กันในหมู่หัวศึก?” เขาทิ้งหางเสียง
เป็นเชิงตั้งคำถาม

ลักษณะหอกริ้วคล้ายหอกปักไก่อและหอกใบข้าวของแวนเวียง
แถบนี้ สันคมของหอกคุ่มไปชะยี้ดลือเป็นริ้วคลื่นบาง เป็นลักษณะ
พิเศษไม่เหมือนอาวุธของเวียงอื่น

“เกิดอะหยังขึ้นกันแน่ มีคนกำลังใส่ร้ายหัวศึกเฮาหรือ ขึ้น
ปล่อยไ้วพวกกุลาชาวคงสบช่องบดขยี้มองปยุบ่เหลือซาก” ไปชะยี้
หายใจไม่ทั่วท้อง

^๔ คำเรียกคนต่างชาติที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานโดยไม่เลือกเชื้อชาติ แต่สปีเยกต์มีสิทธิ
พิเศษคือ อยู่ภายใต้เฉพาะกฎหมายของประเทศตน

มหาประจวบ ดูตลบตะแลงมากกว่าจริงใจ “ความคิดอ่านท่านข้าหลวงบ่เป็นรองใคร บ่نانต้องลากसारเลวนั้นมาตัดหัวได้แน่”

“ใครมันจะเอาอาวุธเขาไปใช้ได้” ไปะยะเหมือนนีกบางอย่างออก “หรือคุ่มเฮามีหนอนบ่อนไล่!”

วงมอชิงประกอบฟ่อนเงี้ยวบรรเลงคลอถึงเมื่อครู่ก็หยุดลง มหายกไหรินเมรยใส่จอกแล้วผลักไว้เบื้องหน้าไปะยะไม่กล่าวคำใดตอบข้าหลวง

เมื่อครู่ปุ่จารย์ย่าขึ้นเดินมาแล้ว มหาจึงบ๊ยะไปให้สัญญาณเริ่มพิธีคำพายเหล้า พิธีกรรมอวยชัยให้พรก่อนดื่ม

บรรดาตุ้เจ้าเข้าประจำอาสนะ ใบหน้าเรียบเฉยปราศจากความรู้สึก ประหนึ่งถูกบังคับให้ประกอบพิธีอย่างไรวางนั้น

ขณะหมอเฒ่าจุ่มดอกไม้ลงขันเหล้าประพรมไปทั่ว ไปะยะยีกจอกสาตเข้าลำคอจนเกลี้ยง คล้ายต้องการคลายอาการตึงเครียดของเส้นประสาท

มหาจ้องลูกกระเดือกขึ้นลงของข้าหลวงแล้วกระตุกยิ้มเหี้ยมเกรียม

ไปะยะยี่ในฐานะเจ้าชาตาเข้านั่งในโขงชาตาหรือซุ้มพิธี ปู่จารย์กล่าวนำไหว้พระ อารธนาศีล

อีกฟากบรรดาตุ้เจ้าตั้งพัดกล่าวสัคเคซุมนุมเทวดา ตามด้วยสูตรสืบชะตา

นโม พุทฺธ นโม เม...

ธาตุสั้มผัสความผิดปกติจากสีหน้าหัวสืบมฆา เขาค่อยๆ เขยิบถึงริมชานระวังไม่ให้เป็นที่สังเกต ในหัวตรองข้อมูลที่เพิ่งได้ยินเมื่อครู่

อยู่ที่นี่ต่อไปอาจเกิดเรื่องไม่คาดฝัน...

ชายหนุ่มเห็นท่าไม่ดี จึงตั้งใจเร้นกายออกจากคัม

ทันใดนั้นไปชะยิกมืออันสั่นเทาปาดเหงื่อที่ผุดพราวบนหน้าผาก เขาเช็ดหน้า พยายามสุดลมหายใจ พลางทิ้งเสื้อคลุมรวกับมันกำลังบีบรัดลำคอเขากระนั้น เท้าที่ไผ่พันผ่านุ่งลงจีปาไซหนีบเกร็ง บัดนี้ริมฝีปากพะงาบที่กำลังดูดกลืนอากาศเข้าปอดถูกแต้มด้วยสีม่วงคล้ำ เส้นเลือดฝอยบุดโปนไล่ตั้งแต่มุมปากถึงแก้มเด่นตลบแทบระเบิด

จู่ๆ เสียงตะโกนอื้ออึงของชาวบ้านเคลื่อนประชิดนอกคัมข้าหลวง เสียงจอบเสียมกระทบกันโคร่งกร่าง

บรรดาองค์กรกษัตริย์ในคัมต่างมองหน้ากันเล็กลัก ไม่รู้นอกั้วเกิดอะไรขึ้นกันแน่

เป็นจังหวะเดียวกับไปชะยิหงายท้องทั้งที่เล็บยังจิกเข้าลำคอตน คมเล็บเขือนเข้าเนื้อ จากนั้นเกิดเสียงดังทึบเมื่อศิระะฟาดเข้ากับแผ่นกระดาน นัยน์ตาข้าหลวงเบิกโพลงเจียนถลน คล้ายต้องการจับจ้องลมหายใจสุดท้ายของตนที่หลุดลอย...